

Barbara Zawadzka-Antosik

Czekanów, pow. Sokołów Podlaski. Stanowisko 1 i 3

Informator Archeologiczny : badania 7, 170-171

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

CZEKANÓW, pow. Sokołów Podlaski
Stanowisko 1 i 3

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Barbara Zawadzka-Antosik.
Finansowało PMA. w Warszawie. Piąty sezon badań.
Cmentarzysko szkieletowe z XII - XIII wieku, osada
z VIII - IX wieku, ślady osadnictwa z wcześniejszych
okresów.

Stanowisko 1

Kontynuowano badania wykopaliskowe cmentarzyska wczesnośredniowiecznego w obudowie kamiennej. Przekopano dalszych 325 m² powierzchni, wyeksplorowano 10 nowych grobów i 9 jam.

Na uwagę zasługują trzy groby / nr 68, 76 - kobiece, 70 - dziecka/. W grobie 68 znaleziono 11 dużych plasterowanych srebrzem kabłączków akroniowych z brązu, w grobie 76 - trzy zawieszki półksiężycowate z brązu posrebrzane, w grobie 70 - krzyżyk z brązu. W omawianych grobach wystąpiły ponadto: 4 pierścionki z brązu, zausznica malinowata z brązu posrebrzana, 12 kabłączków akroniowych z cyny, 110 paciorków szklanych jednokolorowych i inkrustowanych, paciór sferowy z brązu, zawieszka z muszli Kauri, amulet z zęba zwierzęcego. Warto podkreślić, że krzyżyk i amulet znaleziono w grobie dziecka i oba przedmioty znajdowały się w najsztywniejszym razem z paciorkami. W pozostałych grobach wystąpiły typowe elementy wyposażenia: noże, krzesiwa, gwoździe żelazne od trumien, paciorki, kabłączki z brązu, naczynia gliniane.

Charakteru 8 wyeksplorowanych jam, podobnie jak i innych tego samego rodzaju odkrytych do tej pory na cmentarzysku, nie można w dalszym ciągu ustalić. Odkryto również jedną jamę zawierającą ceramikę charakterystyczną dla kultury trzcinieckiej.

Badania będą kontynuowane.

Stanowisko 3

Osadę z początków wczesnego średniowiecza zlokalizowano na stoku łagodnego wzniesienia w odległości około 400 m na północny-zachód od cmentarzyska.

W wykopie sondażowym o powierzchni 50 m² stwierdzono i wyeksplorowano dwie jamy, które wystąpiły na głębokości 30 cm poniżej powierzchni pola.

Jama większa, z płaskim dnem, w kształcie prawie prostokątnym miała wymiary 5,6 x 3 m i zorientowana była dłuższą osią w kierunku wschód-zachód. Głębokość 20 cm. Jest to niewątpliwie resztką budynku mieszkalnego. We wschodniej partii tego domostwa wystąpiło rozrzucone palenisko kamienne. W czarnej, silnie uwęglonej ziemi wypełniającej jamę znaleziono dużą ilość fragmentów naczyń, kości zwierzęce, grudki polepy i przęślik gliniany.

Jama mniejsza, w kształcie owalna o wymiarach 2,4 x 2 m miała łagodnie zaokrąglone dno i głębokość 40 cm. Orientacja Pn - Pd. W czarnej ziemi wystąpiła ceramika, kości zwierzęce, polepa.

Pozostaje otwartą kwestia, czy oba obiekty, położone tuż koło siebie istniały wspólnie i pozostawały w ścisłym związku / nakryty jednym dachem dom z piwnicą.

jama o charakterze gospodarczym koło domu/ czy też dzieli je pewna różnica czasowa. Wstępnie, opierając się na ceramice, można chatę i jamę datować na VIII - IX wiek.

Luźno w okolicy odkrytych jam znaleziono dwie monety Jana Kazimierza a na pld - zach skraju pola przęślik z łupku wołyńskiego. To ostatnie znalezisko daje pewne nadzieje, że może na tym samym terenie wystąpią elementy osadnicze odpowiadające chronologicznie cmentarzysku na stanowisku 1.

Badania będą kontynuowane.

DĄBRÓWKA, pow. Poznań
Stanowisko 1 i 2

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadziła mgr Eliza Naumowicz-Smigielska, Finansowało Muzeum Archeologiczne w Poznaniu, Drugi i ostatni sezon badań. Osada z VIII - X w., i grodzisko z XI - XIII w. osada z VIII/IX - X w.

Stanowisko 1

Celem tegorocznych badań było odsłonięcie budynku, odkrytego częściowo w ub. roku oraz zlokalizowanie i zbadanie bramy grodu. Wykopy założono we wschodniej i południowej części grodziaka. W wykopach, we wschodniej części majdanu odsłonięto na głębokości około 1,20 m zarysy prostokątnej budowli o wymiarach 6 x 8 m. Budowlę, silnie zniszczoną pożarem, wyznaczały smugi spalonego drewna, polepa i kamienie. Była to budowla zrębowa, zbudowana z grubych bierwion, średnicy 30-40 cm. Ściany budynku i szpary między belkami były grubo wylepione gliną. Sądząc z grubej warstwy polepy i spalenizny / około 50 cm/ oraz solidnej konstrukcji ścian, budynek mógł posiadać piętro, a nawet nadbudowaną trzecią kondygnację. Wschodnia ściana budynku spoczywała na kamiennym fundamencie, pozostałe ściany posadowione były bezpośrednio na gruncie, którego poziom był tu nieco wyższy, niż w części wschodniej. Budynek nie był podpiwniczony. Ściany północna i wschodnia znajdowały się w bezpośrednim sąsiedztwie wału. Budynek ten należy uznać za wieżę mieszkalną. Wstępna analiza ceramiki i innych zabytków pozwala datować zbudowanie wieży na XI w., zaś jej spalenie na XIII w. Z pośród 178 zabytków, głównie żelaznych, na szczególną uwagę zasługuje romański krzyż ołowiany zanelizony w rumowisku wieży, guz metalowy zdobiony taśmą srebrną oraz nóż oprawiony w szablę dzika. Ponadto znaleziono dużą liczbę grotów bełtów kuszy, gwoździe, klamry, ostrogi, sierpy, grzebień rogowy i oprawki. Wiele przedmiotów jest silnie skorodowanych i dopiero po konserwacji będzie można określić je dokładnie.

Wykopy założone w południowej części grodziaka, w miejscu domniemanej bramy, potwierdziły słuszność przypuszczenia o istnieniu jej w tym miejscu. Teren jest tu dziś obniżony i wał jest zniszczony na odcinku około 8 m. Ślady po bramie w postaci spalonego drewna zaobserwowano jedynie na poziomie podstawy wału. Szerokość bramy, która wynosiła 1,70 m, wyznaczają ślady po słupach średnicy około 35 - 40 cm. Brak śladów spalonego mostu na zewnątrz wału wskazuje, że most, który stanowił przejście nad fosą, był podczas pożaru podniesiony.

Gród został zbudowany na istniejącej tu poprzednio osadzie, którą datować można na podstawie ceramiki na VIII - X w. Żadnych obiektów mieszkalnych w tej warstwie